

MISKOLCI INTEGRÁLT ÓVODAI INTÉZMÉNY
SZLOVÁK NEMZETSÉGI TAGÓVODÁJÁNAK
„LÉPÉSRŐL-LÉPÉSRE”
HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

**Inštitúcia Integrovaný Materských Škôl v Miškovci Slovenská
Národnostná Materská Škola
3510 MISKOLC Fő út 103.**

HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A „Lépésről-lépésre” Óvodai fejlesztő program
adaptációja

A Helyi Pedagógiai Program hatályossága:
2021.09.01-től visszavonásig

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

Óvodánk küldetés nyilatkozata

- Ha a gyerekek kritizálva élnek,
Megtanulnak megbélyegzettek lenni.**
- Ha a gyerekek ellenségeskedésben élnek,
Megtanulnak veszekedni.**
- Ha gyerekek kicsúfolva élnek,
Megtanulnak szégyenlősnek lenni.**
- Ha a gyerekek megszegyenítve élnek,
Megtanulják bűnösnek érezni magukat.**
- Ha a gyerekek toleráns légkörben élnek,
Megtanulnak türelmesnek lenni.**
- Ha a gyerekek bátorítva élnek,
Megtanulnak bízni.**
- Ha a gyerekek dicsérve élnek,
Megtanulják megbecsülve érezni magukat.**
- Ha a gyerekek méltányosságban élnek,
Megtanulják az igazságosságot.**
- Ha a gyerekek biztonságban érzik magukat,
Megtanulnak hittel élni.**
- Ha a gyerekek megerősítve élnek,
Megtanulják magukat szeretni.**
- Ha a gyerekek elfogadva és barátságban élnek,
Megtanulják megtalálni a szeretetet a világban.**
- A Te gyereked miben él?**

Dorothy Law Nolte

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

[Honlap:www.miovi.hu](http://www.miovi.hu)

T a r t a l o m j e g y z é k

Oldal szám

I. Bevezető	4.
I. 1. Óvodánk múltja	5.
I. 2. Óvodánk jelene	5.
I.2.1. Az óvoda szociokulturális hátterének bemutatása	5.
I.2.2. Az óvoda humán erőforrásai	5.
I.2.3. Az óvoda tárgyi feltételei	7.
I. 3. A lépésről-lépésre óvodai program célja, gyermekképe, általános nevelési feladatok	8.
I.4. Óvodakép	9.
II. A Program sajátosságai és koncepciója	10.
II. 1. Individualizálva szocializál	11.
II. 2. Tevékenységközpontokban fejleszt	12.
II. 3. A családok bevonásának sajátos rendszerére épít	12.
II. 4. A családok szociális támogatásában, segítségével közreműködik	12.
III. Az individualizálás lehetőségei, elvei óvodánkban	13.
IV. A Lépésről-lépésre óvodai program feladatrendszere	13.
IV.1. Egészséges életmód alakítása	14.
IV.2. Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása	15.
IV.3. Anyanyelvi nevelés értelmi fejlesztés megvalósítása	16.
IV.4. Anyanyelvi fejlesztés	18.
IV.5. Művészeti nevelés	18.
IV.6. A külső világ tevékeny megismerése	18.
V. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	19.
V.1. A játék	19.
V.2. A munka jellegű tevékenység	23.
V.3. A Tevékenységben megvalósuló tanulás	23.
VI. A tevékenységek tartalma	24.
VI.1. Az irodalmi nevelést megalapozó mesélés, verselés, mondókázás	25.
VI.2. Az ének-zenei nevelés, énekes játék, gyermektánc	25.
VI.3. A vizuális nevelés, az ábrázolás, mintázás, kézimunka, kézművesség	26.
VI.4. A mozgásfejlesztés tartalma	26.
VI.5. A külső világ tevékeny megismerése	27.
VII. Az óvodai élet, a tevékenységek szervezeti keretei, a tervezés	28.
VIII. Családok bevonása az óvodai életbe	29.
IX. Együttműködések, külső kapcsolat	30.
X. Gyermekvédelmi feladatok	31.
XI. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	31.

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

[Honlap:www.miovi.hu](http://www.miovi.hu)

Bevezető

Az O.K.I. által minősített Lépésről Lépésre Óvodafejlesztő Program alapján készített el és adaptálta a Helyi Pedagógiai programját.

A „Helyzetelemzésben” feltárt helyi sajátosságainknak megfelelően ez a gyermekek legoptimálisabb fejlődését szolgálja, szem előtt tartva a szülők szociális és mentális támogatását, továbbá a szlovák nemzetiségi és a hátrányos helyzetű/halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelésének sikeres megvalósítását.

A program célja: „A 3-7 éves gyermekek fejlődésének támogatása és személyiségfejlesztése. A gyermekekhez, mint egyedi, mással nem helyettesíthető individuumokhoz és szociális lényekhez, az életkori sajátosságok és egyéni szükségletek, különbségek ismeretében közelítünk. A feltételrendszerrel, a tevékenységek tudatos befolyásolásával segítjük a személyiség kibontakozását, tekintettel az eltérő adottságokra, képességekre, szokásokra, nembeli, érésbeli, vérmérsékleti különbségekre, és a családok értékrendjének sokféleségére.

Óvodánkban a szlovák nemzetiségi óvodai nevelés formája: szlovák nemzetiség nevelést folytató kétnyelvű óvoda.

A szlovák nemzetiségi nevelésben résztvevő óvodás gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a nemzetiségi kultúra megismerését és elsajátítását, a kulturális hagyományok, a szlovák nyelv átörökítését és fejlesztését szolgáljuk.

A sajátos nevelési igényű gyermekek harmonikus személyiségfejlődésének biztosításához – különleges gondozási igényüket kielégítve – a másságot elfogadó környezet folyamatos fenntartása.”

A Helyi programírásunk során figyelembe vett jogszabályok és dokumentumok

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről, a gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011.évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1998.évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 363/2012. (XII.17.) Kormány rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 2016/679. számú rendelet - Európai parlament és a Tanács (EU) általános adatvédelmi rendelete, GDPR- törvény
- 229/2012. (VIII.28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról
- 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelete a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 277/1997. (XII.22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 20/2012.EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- Minősített Lépésről-lépésre óvodai fejlesztő program

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

[Honlap:www.miovi.hu](http://www.miovi.hu)

- Az óvoda működését szabályozó (a törvényi előírásoknak megfelelően):
 1. A Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Alapító Okirata (Melléklet)
 2. Az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata

I.1. Óvodánk múltja

Az intézmény 1998-tól szolgálja a szlovák anyanyelvű nemzetiségi óvodai nevelést: szlovák nemzetiségi nevelést folytató kétnyelvű óvoda.

Gyönyörű természeti környezetben, Miskolc város egyik legkorszerűbb és legjobban felszerelt óvodájának mondható.

Óvodánkban egy vegyes életkorú csoport működtetését végezzük.

A folyamatos eszközbővítéshez és fejlesztéshez rendkívüli mértékben járulnak hozzá a helyi és kisebbségi önkormányzati képviselők és a szülők anyagi támogatása.

I.2. Óvodánk jelene

I. 2.1. Az óvoda szociokulturális háttérének bemutatása

Az itt élő családok megfelelő szociokulturális háttérrel biztosítanak a gyermekeik kiegyensúlyozott, harmonikus fejlődéséhez. Jellemző a több generációs családok jelenléte, ami eredményesen segíti elő a szlovák hagyományok ápolását.

Mindennek megfelelően a tagóvodában, teljes mértékben érvényesül a családok elsődleges szerepe a gyermekek nevelésében, melyben az óvoda kiegészítő szerepet tölt be.

I. 2.2. Az óvoda humán erőforrásai

Az intézmény dolgozói létszáma megfelelően biztosítja az intézményi működést.

(Pontos adatokat a mindenkori éves statisztikai jelentés tartalmazza.)

Az óvoda nevelőtestületének iskolai végzettsége a nemzeti köznevelésről szóló törvény előírásainak megfelelő.

Az óvodai nevelő-fejlesztő munka segítője a szakképzett dajka, akinek a munkája nélkülözhetetlen a gyermekek sokoldalú és eredményes nevelésének megvalósításában.

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

[Honlap:www.miovi.hu](http://www.miovi.hu)

Az óvodapedagógus személyiségjegyei

Cél és feladatrendszerünkben adódó kiindulási pontok:

- Minden gyermek a saját képességszintjének figyelembevételével nevelhető, fejleszhető.
- A gyermeket fejlesztik a társas kapcsolatok, neveli az óvoda összes dolgozója.
- A szlovák nemzetiségi óvodapedagógus anyanyelvi szinten beszéli a kisebbség nyelvét, jellemzően szlovák nyelven szervezi az óvodai életet,
- Valamennyi óvodapedagógus, óvodai munkát segítő munkatárs ismeri a szlovák nemzetiségi kultúrát, hagyományokat, szokásokat és ezt beépíti a nevelő-fejlesztő munka folyamatában,

Ezért a felnőttek tetteikkel sugározzák a feltétel nélküli szeretetet és azt, hogy

„Tisztellek téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre.”

A Helyi Óvodai Pedagógiai Programunk cél és feladatrendszerének eredményes és hatékony megvalósításához nélkülözhetetlen óvodapedagógusi személyiségjegyek:

- a gyermekek felé őszinte érdeklődéssel fordul: " A gyermeket úgy kell elfogadni, amint van, nem úgy amilyenek mi kívánjuk..." / Wargha István/
- nem vezérel, hanem segít,
- nem vezéreli, hanem szolgálja a gyermeket,
- türelem és kivárási jellemzi,
- az akadályokat kellő mértékben hátrítja el: kellő mértékben, ne többet, mint szükséges,
- rendelkezik az egyéni fejlesztés stratégiájával,
- elemző képességgel rendelkezik,
- nem a gyermekeket differenciálja, hanem az elvárásokat az adott gyermekkel szemben, figyelembe véve a gyermek egyéni sajátosságait,
- jó kommunikatív képességgel rendelkezik: kevés szóval, a gyermeket meghallgatva nevel,
- bevallja és elfogadja kudarcait,
- képes az önjutalmazásra,
- támogató tanulási környezetet biztosít, melyben a leghatékonyabban fejlődhet a gyermek tanulási képességei
- megalapozza a gyermek egész életén át tartó tanulás igényét és képességét a tanulási kompetenciáinak, egyéni képességeinek megfelelő fejlesztésével
- rugalmas tanulási utat biztosít az IKT eszközök előtérbe helyezésére, az életkori sajátosságokat figyelembe véve
- bizalomra épülő, tevékenységközpontú légkört alakít ki csoportjában

Összegezve:

A HATNI TUDÁS VÁGYA, AZ ADNI TUDÁS KÉPESSÉGE jellemzi az e programban dolgozó óvodapedagógust.

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

I.2.3. A Helyi Pedagógiai Programunk megvalósításának tárgyi feltételei

Intézményünk szakmailag önálló. Az intézmény költségvetése az alapvető működési költségeket fedezi, melyet kiegészít a Nemzetiségi Önkormányzat támogatása is

A szlovák nemzetiség tagóvoda melegítő konyhával rendelkezik, melynek felszereltsége és állapota megfelelő.

A Lépésről-lépésre óvodai program megvalósításához nélkülözhetetlen eszközök és berendezések az intézményben biztosítottak.

I.3. A Lépésről-lépésre óvodai program célja, gyermekképe

A Lépésről-lépésre óvodai program célja

Az óvodáskorú gyermekek fejlődésének támogatása és személyiségfejlesztése.

Valamennyi óvodás gyermek számára az óvodához való egyenlő hozzáférés biztosítása, előítélet mentes, befogadó óvodai légkör folyamatos fenntartása.

A gyermekekhez, mint egyedi, mással nem helyettesíthető individuumokhoz és szociális lényekhez, az életkori sajátosságok és egyéni szükségletek, különbségek ismeretében való közelítése.

A feltételrendszerrel, a tevékenységek tudatos befolyásolásával segíteni a személyisége kibontakozását, tekintettel az eltérő adottságokra, képességekre, szokásokra, nembeli, vérmérsékleti különbségekre és a családok értékrendjének sokféleségére.

A szlovák nemzetiségi nevelésben résztvevő óvodás gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a nemzetiségi kultúra megismerése és elsajátítása, a kulturális hagyományok, a szlovák nyelv átörökítése és fejlesztése, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségének biztosítása. Az óvodai élet tevékenységi formáiban a két nyelv használatának érvényesítése oly módon, hogy a hangsúly a nemzetiségi nyelv fejlesztésén van.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekek számára az önazonosságuk megőrzésének biztosítása, ápolása, erősítése, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelme.

A sajátos nevelési igényű gyermekek harmonikus személyiségfejlődésének biztosításához – a különleges gondozási igényüket kielégítve - a másságot elfogadó környezet folyamatos fenntartása.

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

Gyermekképünk

Olyan gyermek, aki érzelmileg gazdag, aki nyugodt, tele van élményekkel, erősen kötődik a szlovák nemzetiség nyelvéhez, kultúr kincséhez: meséhez, zenéhez, szín – forma- tárgyi világhoz.

Aki környezetében jól tájékozódó érdeklődő, kiegyensúlyozott önmagát értékelni tudó és másokat elfogadó együttműködő. Olyan gyermek, aki tud szeretni, boldogan fedezi fel, csodálkozik rá a körülötte lévő világra.

**„Engem ne emeljen a magasba senki,
Ha nem tud odáig tartani,
Amíg megnövök.
Guggoljon ide mellém,
Ki nem csak hallani, de
Érteni akar, hogy közel
Legyen a szívdobogásunk.”**
(Birtalan Ferenc)

Általános nevelési feladataink:

- A lépésről-lépésre óvodai programunk alapvető feladatának tekinti a személyiség dimenziók harmonikus fejlesztését, a gyermekek erősségeinek és esetleges hátrányainak feltárását.
- A személyiségértékek, tulajdonságok, képességek közül, az egyoldalú fejlesztés elkerülésével, kiemelten alapozzuk meg az alábbiakat:
 - a személyiség autonómiáját, pozitív énképét, önérvényesítő képességét,
 - a saját szükségletek kifejezésének képességét,
 - az érzelmi gazdagságot,
 - a kultúrált magatartás szokásait,
 - az önfejlesztő magatartást,
 - a másság tolerálását,
 - a társakkal való együttműködést,
 - a döntés, a választás, a rugalmas gondolkodás, a kreativitás képességét,
 - a művészetek, a természeti, társadalmi környezetük iránti érzékenységüket,
 - alapvető képességeket, melyek a békés úton való konfliktusrendezést, a békés egymás mellett élést segítik,
 - fejlődjön a gyermekek felelősségérzete önmaguk, szűkebb és tágabb környezetük, nemzetünk és hazánk iránt.
- A sajátos tevékenységközpont-rendszerrel és a gyermeki szabadság biztosításával támogatjuk a szocializáció szempontjából fontos szokásokat, magatartásokat:
 - a kompromisszumok, konszenzusok és az önérvényesítés stratégiáinak megtanulását,
 - a kontaktuskeresést, a kommunikálás és társalgás technikáinak elsajátítását,
 - a társas konfliktusokban kevés felnőtt segítséggel a megoldások keresését,
 - az önszabályozás, az önkontroll alakulását,

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

- a közös tevékenységekben az igényeknek, elképzeléseknek megfelelő szervezési teendők felvállalását,
- a gyermekek játékszükségletének kielégítését, az önkifejezés és az együttműködés kiteljesedését,
- a kisebbségi identitástudat kialakulását és fejlesztését
- Az értelmi fejlődésben a gyermekek eltérő tapasztalataira, egyéni és közös élményeire, érdeklődésükre és kíváncsiságukra építve: - a cselekvés, tevékenység, - a beszéd és a – gondolkodás egységét biztosítva fontosnak tartjuk:
 - az utánzásra épülő tanulással együtt a felfedezéseket, a próbálkozásokat, az élet-helyzetekben, tevékenységekben történő felismeréseket, a pszichikus funkciók intenzív fejlődését,
 - a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésében integrált keretek között biztosítjuk a spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését
 - a szlovák nemzetiségi életmódhoz és a kultúrához kötődő hagyományok és szokások ápolása, fejlesztését,
 - a természet, az élőlények szeretetét és védelmét,
 - az írott nyelv és a jelzések iránti érdeklődést,
 - anyanyelvi környezet biztosítása a szlovák nemzetiségű gyermekek számára. A két nyelv (magyar és szlovák) használatának aránya: 50 % -50%.
- Kiemelten fontosnak tekintjük az egészséges testi és lelki fejlődést, az egészséges életmód szokásainak alakítását, a szükségletek és a mozgásigény kielégítését, az egészség óvását, védelését az esetleges hátrányok korrekcióját
- A szlovák nemzetiségi nevelés keretein belül:
 - A gyermekek felkészítése a szlovák nemzetiségi nyelv iskolai tanulására,
 - A szlovák nemzetiségi identitástudat kialakítása és fejlesztése.

I. 4. Óvodaképünk

Óvodaképünk a **NYITOTT ÓVODA**.

Óvodánk nyitott, a családi ház és a társadalmi környezet felé.

Intézményünk elsősorban a családok felé nyitott, a nemzeti köznevelésről szóló törvénynek megfelelően: „A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet töltenek be.”

A gyermek személyiségfejlődésében pozitív énképének kialakulásában meghatározó jelentőségű a család.

Óvodánk a környezetében élő családokból érkező gyerekek számára elsősorban a családi nevelés kiegészítésére törekszik

Első lépésként, az óvodába lépést megelőző időszakban, a csoportok óvónői megismerik a családok szükségleteit, értékrendjét: kérdőív, elbeszélgetés útján.

Nagy hangsúlyt fektetünk a szülői házzal való nyitottság folyamatában a mintaadásra. Azzal, hogy a szülő aktívan részt vesz – az egészségügyi szabályok betartásával – az óvoda életében mintát kap a pozitív nevelési módszerekhez.

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

Eközben mi sok-sok olyan információhoz jutunk a gyerekekről, otthoni környezetéről, mely segítséget jelent számunkra az egyéni fejlesztés során.

A családi házzal való kapcsolattartásunk során nagy hangsúlyt fektetünk a kölcsönös bizalom kiépítésére. A szülők merjenek bátran hozzánk fordulni problémáikkal, osszák meg velünk gyermekeikkel kapcsolatos gondjaikat, örömeiket.

A bizalom kiépítésének első lépése a befogadás ideje, mely az előjegyzés napjával kezdődik. A szülőnek és gyermekének már ekkor éreznie kell, hogy örömmel és szívesen várjuk őket és nyitottságunkkal meg is kell őket győznünk arról, hogy gyermeke nálunk meleg, harmonikus, szeretetteljes légkörre talált.

A szülővel való kommunikációt a kedélyesség, szívéllyesség, megértő viselkedésünk jellemzi.

A család és az óvónők közötti kommunikáció összetevői: üzenetek, nap -eleji és -végi beszélgetések, családlátogatások és egyéb kapcsolattartási formák.

A kommunikáció során nyert családi információkat bizalmasan kezeljük.

Nyitottságunk biztosítja az információáramlás zökkenőmentességét is, a szülőknek ismerniük kell hosszú és rövid távú céljainkat, csak így tud azonosulni kitűzött céljainkkal:

- Helyi Pedagógiai Programunk megismertetése a szülővel,
- Éves céljaink és feladataink ismertetése
- A gyermekekkel kapcsolatos információk, fejlesztési feladatok

A szülők részt vesznek közös óvodai programjainkon.

A nemzetiségi hagyományok és kultúra ápolásainak szerves részévé válnak a szülők. Segítik a szlovák nemzetiségi hagyományok felkutatását, ápolását és az óvodai életbe való beépítését.

A bükkszentlászlói szlovák nemzetiségi óvopedagógusok a szlovák kultúra közvetítőiként tudatosítják a szülőknél és gyermekeknél: a „gyökerek” meghatározzák egész életünket, azt ápolni és tisztelni kell.

A nyitott óvoda modelljéhez hozzátartozik az óvoda környezetével való nyitott együttműködés is, melyről a „Kapcsolattartásaink” című fejezetben írjuk le elveinket.

II. A Program sajátosságai és koncepciója:

Az óvodai nevelésben **a l a p e l v:**

- a., a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezi,
- b., a nevelés befogadó, gyermekközpontú, ennek megfelelően lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni képességeinek kibontakoztatását.

Nevelési céljaink és az alapelvek figyelembevételével a Lépésről-lépésre óvodai program **sajátosságai:**

1. Individualizálva szocializál
2. Sajátos tevékenységközpont-rendszerben biztosítja a feltételrendszert, a tevékenységi formák színtereit, a szabad játékot és az óvodapedagógus által felajánlott tevékeny-

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

ségek választási lehetőségeit. Ez a rendszer szintetizálja a szervezeti kereteket és integrálja a fejlesztés tartalmát.

3. A családok bevonás az óvodai életbe. Aktivizálja a szülőket az együttműködésben. Erősíti a szülők felelősségét, támogatja a családi nevelés problémáinak megoldását. Az óvodapedagógus a rendszerben mintát ad a közös játékokra, a gyermekekkel való törődésre, a nevelésre.
4. A program, az óvoda lehetőségeit, a környezetünk igényeinek, a családok helyzetét és a gyermekeinket érintő társadalmi háttér folyamatokat figyelembe véve támogatja a nevelési folyamatokat.

II. 1. Individualizálva szocializál

a. Individualizál:

- egyéni szükségletekre épít,
- szükségleteket fejleszt; differenciáltan; figyelmet fordít a sajátos nevelési igényű gyermekek különleges gondozási igényének kielégítésére,
- a személyiség sokszínűségét tolerálja,
- az eltérő szükségleteket felismerve, egyénre szóló fejlesztő programot készít,
- a gyermekek személyiségének alapos megismeréséből indul ki,
- az erősegekre épít,
- a fejlődést differenciáltan értékeli,
- segíti a szlovák nemzetiségi identitástudat kialakítását és fejlesztését, a migráns családok interkulturális nevelésen alapuló integrációját.

b. Szocializál:

- az egyéni fejlettségből kiindulva megteremti a szocializáció optimális feltételeit,
- tudatosan alakítja a szociális viszonyokat, együttműködéseket,
- ápolja és fejleszti a szlovák nemzetiségi életmódhoz, kultúrákhoz kötődő hagyományokat és szokásokat

II. 2. Tevékenységközpont rendszerben fejleszt

7 tevékenységközpontot szervez:

- családi játék (szerepjátékok),
- irodalmi, ének-zenei tevékenység központja,
- az építőjáték (konstruálás, barkácsolás) központja,
- az ábrázoló művészeti tevékenységek, kézművesség központja,
- a manipulációs (társasjátékok) tevékenységek központja,
- homok és vízasztali tevékenységek,
- a természetismereti tevékenységek központja.

Ezek a központok a szinterei:

- a szabad játékok és az óvónő által irányított tevékenységeknek (játékos tanulás).

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

[Honlap:www.miovi.hu](http://www.miovi.hu)

A központok feltételrendszere, a helyigénye, időtartama, a gyermekek létszáma, a tevékenységek tartalma, jelege és formája az önállóság és az irányítás aránya, a felnőttek száma, a fejlesztési céloknak vannak alárendelve, ugyanakkor a gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének, sajátos nevelési igényeinek megfelelően, a szlovák nemzetiségi hagyományok átörökítését és fejlesztését szolgálja.

II. 3. A családok bevonásának sajátos rendszerére épít

Az óvodáskorú gyermek. nevelésének elsődleges színtere a család

A családok (a felnőttek, testvérek) számára az óvoda nyitott, a csoportszoba az együttműködés fő színtere: A hagyományos együttműködési formákkal szemben új minőségű kapcsolattartó formák működnek:

- a szülő besegít az óvodai életbe,
- közreműködik a feltételek megteremtésében,
- bevonható gondozási tevékenységekbe,
- bevonható: érdekes témák, (hobbyk) bemutatásába, a település hagyományainak ápolásába, a hagyományok felelevenítésébe, a saját gyermekét fejlesztő tevékenységekbe, a gyermek fejlesztésének folyamatába,
- a szülői rétegek szükségleteire épülnek a programok, a szülői szervezetek működtetésének új lehetőségeit tartalmazza,
- a szlovák nemzetiségi nevelőmunka kiegészül a családdal való együttműködéssel, különösen a gyermekek nyelvi kultúrájának fejlesztése, a hagyományápolás és a nemzetiségi identitástudat megalapozása és fejlesztése terén.

II. 4. A családok szociális támogatásában, segítségében közreműködik

- szolgáltatásokat biztosít: a gyermekek nevelését segítő programokkal,
- a szülők- gyermekek szabadidő szervezésében közreműködik,
- a külső segítőhálózattal (civil és egyéb szervezetekkel) a kapcsolatot tartja, kiegészíti a szlovák nemzetiségi nevelőmunkát a kisebbségi szervezetekkel való együtt működést,
- támogató környezetet nyújtunk a szülők gyermeknevelési kompetenciáinak erősítéséhez, a szülői reziliencia fejlesztéséhez, valamint a segítő szolgáltatások igénybevételéhez,
- szülői rétegigények kielégítését szervezi.

III. Az individualizálás lehetőségei, elvei óvodánkban

Az individualizáló nevelés, fejlesztés olyan pedagógiai megközelítés, amely figyelembe veszi mindazt, amit a gyermekek egyéni különbségként hoznak magukkal.

Az individualizálás a gyermekek közötti különbségek, felismerésére épül, és áthatja az egész óvodai életet, annak minden tevékenységét.

Minden gyermeket figyelembe vesz a maga fejlődési szintjén.

A gyermekek ismeretében egyéni célokat tűzünk ki, az egyéni erősségek és igények méltánylásával. Hiszen az azonos korú gyermekek között is jelentős fejlődésbeli különbségek vannak. Ez megnyilvánulhat:

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

- a gyermekek eltérő biológiai szükségleteiben (mikor éhes, szomja, mennyit eszik stb.),
- adottságaikban,
- sajátos nevelési igényükben,
- tapasztalataikban,
- a mozgásigényükben,
- a szociabilitásukban,
- az érdeklődésben, az egyéni élményekben,
- az énképben, a tanulás stílusában,
- a kontaktusteremtésben.

Ezért az óvodapedagógusoknak jól kell ismerniük a fejlődési tendenciákat. Ehhez nyújt segítséget a személyiségnapló, amelynek vezetése a fejlettség és a fejlesztési feladatok regisztrálására szolgál

(Lásd, az Integrált Helyi Óvodai Pedagógiai Programban!)

Az individualizálás elvei:

- A gyermek személyiségének megismerése az óvodába lépéstől kezdve – képességek, erősségek, gyenge pontok regisztrálása (személyiségnapló),
- A személyes kontaktus biztosítása a tevékenységekben, az óvodapedagógus és a gyermek között, gyermek – dajka között,
- A gyermekekkel való beszélgetések,
A személyesség mélységéig eljutó beszélgetés, amelyek főszereplője a gyermek,
- A gyermekek eltérő testi-lelki szükségleteinek figyelembevétele:
 - a) A gyermekek élményvilágának tapasztalati körének és információinak megismerése.
 - b) Érdeklődési körének adottságának, temperamentumának megismerése.
 - c) Sajátos nevelési igényeinek kielégítése
 - d) Kedvenc időtöltésének, játékának megismerése,
 - e) Az eltérő időpontban jelentkező mozgásigény folyamatos kielégítése (állandó mozgástérrel),
- Az igény szerinti szeparáció lehetőségeinek biztosítása a terem berendezésével,
- A személyiség biztosítása a gyermekek munkáinak személyes tárgyainak tárolásában,
- A gyermekekre vonatkozó információk bizalmas

IV. A Lépésről-lépésre óvodai program feladatrendszere

Az óvodai nevelés feladatai az óvodai élet tevékenységformáinak keretében, az óvodapedagógus tudatos nevelőmunkájának következtében valósulnak meg, és a gyermek személyiségének fejlődését eredményezik.

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

[Honlap:www.miovi.hu](http://www.miovi.hu)

IV.1. Egészséges életmód alakítása

Ez a feladatkör az óvodai nevelés funkciói közül a legfontosabbat érvényesíti, vagyis az egészség, a testi fejlődés, a fizikai állapot védelmét és fejlesztését.

Célunk az egészséges és kulturált személyiség fejlesztése érdekében a személyes motívumok kialakítása

- **az önkiszolgálási motívumok** közé tartozó biológiai szükségletek, a komfortszükséglet a mozgás és élményszükséglet
- **önvédelmi motívumok** fejlesztése az egészséges életmódra nevelés, a konfliktusok kezelésére történő nevelés kapcsán
- **a szuverenitás motívumainak kialakítása**, mint az önállósulási és öntevékenységi vágy
- **önértékelési motívumok fejlesztése**, mint az önbizalom és az önbecsülés, a reális, a képességeket is figyelembe vevő teljesítményértékelés eredményeként.

Feladataink közé tartozik ezek alapján:

- a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges környezet és eszközrendszer biztosítása,
- a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- összerendezett nagy és kismozgások (finommotorika) fejlesztése,
- testi képességek fejlődésének elősegítése,
- a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- az egészséges életmód szokásainak megalapozása: testápolás, étkezés, öltözködés, betegségmegelőzés, egészségmegőrzés,
- a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása
- sajátos nevelési igények kielégítése, prevenciók és korrekciós testi fejlesztés feladatai szükség esetén speciális szakemberekkel együttműködve.
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- megfelelő szakemberek bevonásával- a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve- speciális gondozó, prevenciók és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

IV.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Kiemelten fontos, hogy a gyermeket az óvodába folyamatosan szeretetteljes légkör vegye körül, ennek érdekében már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik a gyermeket. Az óvodapedagógus – gyermek, gyermek – dajka, gyermek – gyermek kapcsolatot a teljes óvodai élet alatt pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

A szocializáció és a polarizált érzelmek is a tanulás eredményei. Ebben a folyamatban fontos, hogy a magasabb rendű érzelmeket is kibontakoztassuk.

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

Célunk a szociális képességek fejlesztése

- **szociális kommunikációs képességek fejlesztése**, mint a kommunikáló felek aktivitásának: azaz érzelmi állapotának, magatartásának és viselkedésének aktuális befolyásolási képességének fejlesztése
- **a kötődés képességének fejlesztése**, melynek gazdagsága, ereje és minősége meghatározza a szociális életminőséget, a szociálisviselkedést, és a személyiség szociális fejlődését
- **csoporthétre, szervezeti és társadalmi létre való képesség megalapozása és fejlesztése** a gyermekeink életkorához illeszkedő ünnepeink megünneplése, versenyek, és számos, az óvodai életre jellemző helyzetek során – törekszünk a reális ön- és társértékelés kialakítására
- **Az együttműködés, a vezetés és a versengés képességeinek megalapozása és fejlesztése** a segítő együttműködés rendszeres alkalmazásával, a segítő nevelői magatartás megtapasztalásával, valamint a mozgásos és a különböző versenyjátékok gyakorlása során.

Feladataink ezek alapján:

1. Az erkölcsi, szociális érzelmek megalapozásának feltétele az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, nyitott, a sajátos nevelési igényű gyermekek egészséges személyiségfejlődéséhez szükséges harmónia, családi légkör megteremtése,
 - Pozitív erkölcsi tulajdonságok megerősítése (együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, őszinteség, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás),
 - Szociális érzékenység kialakításával segítjük a másság elfogadását.
 - A gyerekek tudjanak rácsodálkozni a természetben és az őket körülvevő közvetlen óvodai környezetükben a szépre és a jóra, tiszteljék és becsüljék azt. Ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetüket, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldre és a családhoz való alapja.
 - Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek megalapozása.
 - Esztétikai értékítélet megalapozása az esztétikai élményeken keresztül.
 - Az életkori sajátosságok figyelembevételével a gyermeki kíváncsiság, érdeklődés felkeltése,
 - meghitt beszélgetésekkel kommunikációs aktivitás fejlesztése,
 - az érzelmi alapigények kielégítésének segítségével (biztonságérzet, védettség, sajátos nevelési igény) a szabad önkifejezés képességének fejlesztése életkornak megfelelő formában (verbális, vizuális, metakommunikatív).

A szocializáció szerepekre készít fel, meglévő kulturális, viselkedési módozatok elsajátítását jelenti. Ez is tanulás eredménye, mivel a gyermek ezt nem tudja önmagától felfedezni.

- A szabályok felfedeztetése mintaadással, szokássá válásának elősegítése a kezdeti gátlások feloldásával, a sajátos nevelési igényű gyermekek különleges gondozásával, mintakövetéses tanulással, egyéni élmények átélésével.
- A nemzetiségi kultúra, norma és a családi nevelésből eredő testi, lelki, szociális szükségletek formálása.
- A szlovák kisebbségi miatt nagy hangsúlyt helyezünk a metakommunikációs helyzetekben történő tájékozódás gyakorlására.
- Kiemelt feladatnak tekintjük a családdal való együttnevelést, a családok szokásrendszerének megismerését és a családok bevonását az óvodai életbe.

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

[Honlap:www.miovi.hu](http://www.miovi.hu)

- Értékként kezeljük a szlovák nemzeti hagyományokat, tiszteletben tartjuk az eltérő kultúrák sajátosan szocializáló szabályait.

IV.3. Anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célunk az értelmi képességek fejlesztése:

- **a megismerés képességeinek fejlesztése**, mint a megfigyelés, a kódolás képessége, a kísérletezés, elemzés és érvelés
- **a beszéd, a kommunikáció fejlesztése**, melynek alapvető funkciója a kivitelező tevékenység, a megismerés, a gondolkodás és a tanulás szolgálata. A szlovák nemzetiségi nevelés során törekedünk arra, hogy a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtésével – figyelembe véve a gyermekek szlovák nyelvismeretét – minél teljesebbé váljon a nemzetiség nyelvén folyó kommunikáció. Óvodapedagógusaink a rendszeresen visszatérő, ismétlődő kommunikációs helyzetekkel biztosítják az utánzásokon alapuló nyelvelsajátítást.
- **a gondolkodás bonyolult képességrendszerének fejlesztése**, mint a viszonyítás, az általánosítás és osztályozás, valamint a problémamegoldás
- **a megismerési vágy felkeltése**, a természetes kíváncsiság vágy táplálása
- **a tanulási képesség fejlesztése** az értelmi képességek fejlesztésével: a tapasztalati és értelmező, valamint az önálló és szociális tanulási módok során.
- a felfedezési vágy felkeltésére, melynek alapja a felfedezett tanulás, a problémamegoldó tevékenység intenzív, élményt nyújtó folyamata
- **az újabb és újabb fejlesztő játékok megtanulása / megtanítása** biztosítja, a játék, a játékoság kapcsán a szimuláció gazdag eszköztára pedig támogatja az egyes témák feldolgozását, a játékszeretet továbbfejlesztését
- **optimális teljesítmény vágy kialakítása** a következetes és reális értékeléssel, a szélsőségektől mentes, a tanulás értelmének megmutatása olyan játékos és egyéb helyzetekben, mikor a gyermekek megtapasztalhatják tudásuk gyakorlati hasznát, érzékelve saját változásukat és fejlődésüket.

Ennek alapján feladatunk:

- Egyéni fejlettségi szintekre építő választható tevékenységek során rácsodálkozási élményeken keresztül az élménybefogadó képesség megalapozása, erősítése,
- Az intellektuális érzelmek fejlesztése az egész élet folyamán való tanulás igényének megalapozása érdekében.
- A tevékenységek során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozásával a gondolkodási műveletek fejlesztése
- Az anyanyelvi fejlesztés és ezzel párhuzamosan a szlovák nyelvi fejlesztés megvalósítása

Programunkban az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának megfelelően, a gyermeki érdeklődésre, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosítunk lehetőséget tapasztalatszerzésre a természeti és társadalmi környezetről.

Tevékenységek központú szemléletünk legfőbb megnyilvánulása az a rendszer, amely egységbe foglalja, integrálja a személyiség fejlődésében meghatározó tevékenységformákat, a játé-

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

ket, a tanulást és a munkajellegű tevékenységeket. E szemlélet alapján a gyermekek természetes életterében cselekedtető helyzetek szolgálják a fejlődést és fejlesztést.

A tér berendezése során az alábbi szempontokat vettük figyelembe:

Megfelelő hely biztosítása:

- a szabad játékhoz,
- a játékfajtákhoz,
- az egyéb tevékenységekhez,
- a spontán, szabad mozgáshoz,
- az étkezéshez / folyamatos tízóraihoz /,
- a mozgásos szabályjátékhoz, énekes játékhoz.

A gyermek önállóságának és kreativitásának kibontakozása érdekében:

- a berendezés mobilitása, a terem igények szerinti alakíthatósága.

A gyermekcsoportban a változó szükségletek kielégítése:

- a csoport életkori összetételétől, érdeklődésétől, az aktuális élményektől függ.

A csoportszoba berendezésének és felszerelésének alakítása:

- az évszak, az időjárás, a témaprojekt figyelembevételével
- az óvoda környezetet tükrözi a szlovák nemzetiség kultúráját, életmódját, szokásait, hagyományait és tárgyi emlékeit.

A tevékenységközpontok helye viszonylag állandó. Számuk, a körülhatárolt terek nagysága, felszerelése, berendezése változik. A gyermekek a játékban átrendezik a tereket. Kivételt képez az ábrázolás eszköztára és a homok-víz asztal.

A hét tevékenységközpont a következő:

1. A családi és egyéb szerep-szituációs drámajáték központja, valamint a gyermek saját szükségleteire szervezett munkajellegű tevékenységek színtere (sütés, salátakészítés ...),
2. Irodalmi, ének-zeni tevékenységek, mikrocsoportos mozgásfejlesztő játékok kezdeményezésének központja,
3. Homok-víz asztali tevékenységek, modellezések, terepasztali játékok központja,
4. Építőjátékok, barkácsolás, szerepjátékok központja (mozgásfejlesztő játékok kezdeményezésére is alkalmas),
5. Művészeti tevékenységek központja (ábrázoló, kézi munka, kézműves, konstruáló
6. tevékenységek),
7. Manipulációs, asztali, társas, szabályjátékok központja,
8. Természetismereti központ – az udvar, a külső környezet.

A tevékenységközpontok választásokra, elmélyült tevékenységekre ingerlő környezetet jelentenek. A gyermekek szabadon rendelkeznek az eszközökkel, és a nyersanyagok felhasználásával. Szükségleteiknek megfelelően gazdagíthatják az eszköztárat. Kevesebb kész eszköz, több kreativitásra serkentő anyag áll a gyermekek rendelkezésére. A folyamatos játékot, a gyermekek tájékozódását segítik azok a kis kártyák, amelyek a polcokon az eszközök helyét jelzik. A gyermekek öntevékenyen rakják el az eszközöket, ha már nem használják. A csoportszobában több napon át folytatódó játékban, a terem nagyságától függően, megőrzik a kialakított tereket, építményeket. Az eszközök elrakása elsősorban a művészeti tevékenységeknél szükséges (festékek, ecsetek... stb).

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

[Honlap:www.miovi.hu](http://www.miovi.hu)

IV. 4. Az anyanyelv fejlesztése

A Lépésről-lépésre óvodai programon belül kiemelten kezeljük az anyanyelv fejlesztését. Az anyanyelvi nevelés komplex módon épül be a teljes óvodai nevelő-fejlesztő folyamatba.

Feladatunk a beszélő környezet kialakítása, fenntartása:

- tapasztalatok, érzelmek, gondolatok szóbeli kifejezőképességének fejlesztése,
- kontaktusteremtés, a kommunikációs képesség, önkifejezés eszközeinek fejlesztése,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek tapintatos, egyéni fejlesztése,
- írott nyelv iránti érdeklődés felkeltése,
- a szlovák nemzetiségi kultúra kincséből és az anyanyelv kultúrájából tudatosan felépített tematika segítségével a nyelvsajátítás megszervezése, szlovák anyanyelvi környezet megvalósítása az egész nap folyamán,
- felnőtt (óvodapedagógus, dajka, más dolgozók) mintaadó kommunikációja - javíthatóság elkerülése
- a gyermek türelmes meghallgatása,
- a gyermeki kérdések támogatása és a
- a gyermeki válaszok igénye.

IV. 5. Művészeti nevelés

Programunk kiemelten kezeli a kreativitás fejlesztését, komplexitásra törekszik a művészeti nevelés terén:

- az érzelmi nevelés fontos eszközeként a polarizált érzelmek megalapozása, az empátia, az önkifejezés erősítése,
- az esztétikai és etikai élmények nyújtásával az esztétikai és etikai fogékonyság formálása,
- az irodalom, az ének-zenei nevelés tartalmával a népi hagyományok, a kultúra gyökereinek ápolása,
- a drámapedagógia eszközeivel az érzelmek, gondolatok mozgással és egyéb eszközökkel történő kifejezésének segítése,
- az alkotás, az esztétikum létrehozásának ösztönzése,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztése,
- a szlovák nemzetiségi kultúra hagyományos forma és színvilágának, hagyományainak, zenei és táncmotívumainak ápolása,
- a multikulturális értékek megbecsülése.

IV. 6. A külső világ tevékeny megismerése

A külső világ tevékeny megismerése tartalmi szempontból két egymástól elválaszthatatlan kört foglal magában.

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

Az első kör: a tárgyi, természeti környezettel, a jelenségekkel, folyamatokkal, anyagokkal kapcsolatos tapasztalatoktól a társadalmi környezet történéseinek érzékeléséig terjed.

A második kör: a környezetben, a tevékenységekben, az élethelyzetekben megszerezhető matematikai tapasztalatokat integrálja.

A természeti és társadalmi környezet a művészeti tevékenységek forrása is, tehát az ismeretek integrációja széleskörű. Bármely jelenség, történés, folyamat sokféle információt hordoz, amelyet a felfedező, kereső probléma érzékeny gyermekek több oldalról, aspektusból megtapasztalhatnak.

A külső világ megismerésének elsődleges forrása, maga a természet és a társadalmi valóság, a gyermeket körülvevő szűkebb és tágabb világ, amelynek vannak általános jellemzői, de jelentősebb eltérésekkel tapasztalhatja meg a gyermek mindezt lakókörnyezetünk, a hegyvidéki táj jellegétől függően.

A Lépésről-lépésre programban a külső világ megismerését szolgálja a természetismereti tevékenységközpont is, ahol a gyermekek gyűjteményei a folyamatok, a különféle anyagok és jelenségek közvetlenül is megfigyelhetők, megtapasztalhatók, egyéni érdeklődéstől függően a sajátos nevelési igényű gyermekek számára is differenciált lehetőséget adva a tapasztalatszerzésre.

A másik fontos tapasztalati forrás: a homokkal, vízzel és különböző anyagokkal ellátott tevékenységközpont, ahol a tudatosan biztosított eszközökkel a gyermekek kísérletezhetnek, próbálkozhatnak.

A természeti, társadalmi, matematikai tapasztalatok, ismeretek változó körülményekben történő játékos alkalmazását segítik a szabály és a társasjátékok.

A mozaikszerű megfigyelések rendezését szolgálják a gyermekek által készített tablók, képeskönyvek, „tematikus albumok „.

Az óvodapedagógus feladatai közül kiemelt jelentőségű a természet, az élővilág szeretetére és a környezetvédelemre nevelés.

Az óvoda udvara, a lakóhely, a családok otthona, a szülők munkahelye, az intézmények mind a megismerés forrásai. Ezek feltárásában, az előkészületekben a gyermekek és a szülők aktívan részt vesznek.

A szlovák nemzetiség hagyományainak és jellegzetességeinek megismerését is a szülők bevonásával valósítjuk meg. Ezzel biztosítjuk azt, hogy óvodánk környezete tükrözi a szlovák nemzetiségi kultúráját, életmódját, szokásait, hagyományait és tárgyi emlékeit.

V. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

V. 1. Játék

Programunk alappilléreinek egyike az individualizálás, mely a játékban, mint a gyermek elsődleges tevékenységében realizálódik.

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

Helyi Pedagógiai Programunkban a játékot kiemelt gondossággal szervezzük. A kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, és így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze, a gyermek elemi, pszichikus szükséglete.

Integráló tevékenység, amelyet végig kísér a tanulás és a munka néhány jellemzője.

A spontán tanulás színtere. A játékszükségletből fakadó eszközkészítés során a felnőtt segítségével technikai megoldásokat tanulnak meg. Ez különösen hangsúlyos a munkaszereket megalapozásának folyamatában. A munka megbecsülésére nevelés legfontosabb a hátrányos helyzetben nevelkedő gyermek számára, hiszen szülei önhibájukon kívül a társadalom periferiájára kerültek, munkahelyük elvesztése miatt. Egyes játékfajtákban külső cél nélkül, a gyermek reprodukálja a felnőttek munkáját, majd a barkácsolásban, konstruálásban megjelenik a „valaminek a létrehozására” törekvés.

A gyermek a játékban számtalan információt ad önmagáról, belső világáról, kellemes és kellemetlen élményeiről. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában taglalja. Itt alakulnak társas kapcsolatai, gazdagodnak szociális érzelmei, a világról szerzett tapasztalatai, ismeretei.

A szabad játék helye a Lépésről-lépésre programban kiemelt.

A játék szabadságának értelmezése:

- spontán jellegű,
- egyéni és közös élményekből táplálkozik / szabadon emelhet ki elemeket az élményből, vagy tetszés szerint, érzelmi indíttatásoktól vezérelve átrendezheti, szubjektíven reprodukálhatja /,
- az eszköz és a térhasználat szabadsága,
- a tevékenység önmagában is öröm forrása,
- érdeklődés, érzelmi azonosulás vezérli, egy-egy tevékenységben megjelennek a munkavégzés szabályai,
- önként vállalhat szerepeket,
- a sajátos nevelési igényű gyermek is lehetőséget kap a harmonikus kiteljesedésre,
- képzeletével gazdagíthatja a valóságból származó élményeit, irreális helyzeteket hozhat létre.

A játékban tanulás sajátos lehetőségei:

- a gyermek életkorától és fejlettségi szintjétől függően választhat,
- minden szituációban örömforrásként éli meg az ismeretek elsajátítását,
- nem érzékeli a kötöttségeket az irányított tevékenységekben.

A nyugodt játék feltételei

a) A felnőtt szerepe a játéktevékenységben:

- a szülők aktív bevonása,
- a feltételek közös megteremtésében való együttműködés / élmény, eszközök készítése, hely, idő, a tevékenységközpontok kialakítása/,
- az együttműködésben az alapvető udvariassági szokások erősítése,

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

- a gyermeket figyelő, segítő, megerősítő tevékenység, a sajátos nevelési igényű gyermek másságát elfogadó környezet folyamatos, tapintatos fenntartása,
- a témák közelebb hozása érdekében „tematikus” tablók készítése, az élmények megbeszélése, felidézése,
- a direkt beavatkozások elkerülésével a holtpontra jutott tevékenységek motiválása,
- partnerként szerepet vállalva, a szituációkba beilleszkedve, együttműködve a tevékenység gazdagítása,
- a gyermek meg nem oldott konfliktusainak feloldása,
- a nehezen beilleszkedő gyermekek társas kapcsolataiban jelentkező nehézségek feloldása,
- a gyermekek kezdeményezéseitől függően egy-egy nagyobb témakörre történő ráhangolás;
- ha szükséges részvétel a játékban:
 - szerepvállalás,
 - kreatív megoldások megkeresésében és kivitelezésében való közreműködés,
 - helyzetek elemzése,
 - közös szabályok megbeszélése,
 - közvetlen tapasztalatok kiegészítése,
 - a közvetett információk felidézése
 - a társas kapcsolatok befolyásolása
 - érdekes témák összegyűjtése,
 - az otthoni feladatokban a szülők aktivizálása,
 - a témaprojektek átgondolása, előkészítése.

b) Az individualizálás lehetőségei a játékban

Az óvodai élet kezdő szakaszában a gyermek valódi játszótársa gyakran a felnőtt, az óvodapedagógus, vagy a befogadásban közreműködő szülő. A bevonható társaként jelenlévő óvodapedagógus a gyermek egyéni igényei szerint segítheti az elakadó játékot. Fontos a felnőtt és a gyermekek közötti személyes kontaktus, amely megnyilvánulhat a kommunikációban, jelzésekben, tevékenységekben. Ez a kapcsolat serkenti a gyermeket a felnőtt utánzására, a minta követésére a társakkal való együttműködésre.

A szabad játék fejlesztő hatását tekintve az időtartamban is a legfontosabb, domináns tevékenység.

Ezért ebben a tevékenységben adják a gyermekek a legtöbb jelzést a személyiségükről. Ugyanakkor a család után ez a tevékenység a szocializáló tér, amelyben a kortárskapcsolatok alakulnak.

Az óvodapedagógus feladatai az egyéni eltérések tolerálása érdekében a játékban:

- a gyermekek jelzéseinek, viselkedésének megfigyelése, az információk értékelése,
- az egyéni érdeklődésnek megfelelő játékfeltételek megteremtése, az egyéni szándékok, elképzelések támogatása,

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

- konfliktushelyzetekben az egyén bevonása a megoldásba, a szabályalkotásba,
- az egyének eltérő szociális szükségleteinek, a sajátos nevelési igényű gyermekek igényeinek kielégítése,
- egyénekre irányuló kommunikáció,
- a gyermekek érzelmi kötődéseinek erősítése, formálása,
- közvetlen segítségadás a társtalan, nehezen beilleszkedő gyermekek esetében.

Dajka feladata:

- Segíti az óvodapedagógus gondozó- nevelő tevékenységét. Az óvodai napi-rendhez igazodva önállóan képes tervezni és szervezni napi tevékenységét. Az előre nem tervezett feladatokhoz is rugalmasan tud alkalmazkodni. Az óvodai gyermek csoportok életében a dajkának aktívan is részt vesz.

c) A játékidő biztosítása:

A szabad játék védelmét a napirendben megfelelő időtartam biztosítja. A folyamatos napi tevékenységek során a testápolásra, öltözködésre, étkezésekre, alvásra és pihenésre szánt idő kivételével az egész nap a szabad játék rendelkezésére áll.

Lásd: Napirend fejezetnél!

d) Az élmények biztosítása:

Az óvodapedagógus a gyermekek játékból és a kommunikációból tud következtetni az egyéni élményekre. Ezek az egyéni élmények változatosak, a családi háttér különbségeiből adódóan.

Különösen fontos a sok közös óvodai élményforrás biztosítása. Ezek a közös élmények intenzitásukkal játékokra inspirálnak. A pozitív érzelmi azonosulás érdekében fontos számunkra a gyermekekkel közösen megbeszélni, hová is mennének szívesen „élményszerzésre”. A gyermekek tájékozottsága, érdeklődése, sajátos nevelési igénye, korábbi tapasztalatai befolyásolják azoknak a témáknak a számbavételét, amelyekkel kapcsolatban közös élmény szervezhető.

A téma, a tartalom, és a szerepek a játék fontos elemei. A sok közös élmény, a gyűjtőmunka, a gyerekek által készített játékeszközök, a témák több szempontú megközelítése, és tevékenységekhez kapcsolása gazdagítja a játékfajtákat.

A szabályjáték helye a tevékenységekben:

A gyermekek egyéni döntés alapján kapcsolódnak be a játékba. Az óvodapedagógus a kezdeményezést követően indirekt formában segíti a tevékenységet. A gyermekek a témaprojektekhez társasjátékokat készíthetnek.

A játék rendszerbe szervesen illeszkedik a nemzetiségi kultúrában fellelhető játék, elsősorban mozgásos formában.

A szlovák néphagyományok átörökítésének természetes közege a derűs családi légkörben kialakult játék.

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

V. 2. Munkajellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a munkajellegű játékos tevékenységek és a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutató munka.

A gyermekek munka jellegű tevékenysége:

- önként – örömmel és szívesen végzett játékos tevékenység,
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének színtere,
- képességek, készségek, akarat tulajdonságok alakításának fontos lehetősége,
- a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze.

A gyermeki munka tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos pozitív értékelést igényel.

A gyermekek kezdetben önmagukért, saját szükségleteik kielégítéséért dolgoznak az óvoda-pedagógus közreműködésével, majd később szívesen vállalnak munkát társaikért is. Ennek megvalósítása érdekében az óvodapedagógus feladatai:

- olyan eszközöknek és azok állandó helyének biztosítása, amelyekkel önállóan végezhető a gyermekek testi épségét nem veszélyeztető munkák,
- vegyes életkorú csoportban a nagyok érdekében a feladatok differenciálása,
- az emberi munka jelentőségének, az alkotása szépségeinek bemutatása, ezen belül a szlovák nemzeti kultúrában meglévő hagyományok megismertetése,
- szülők munkájának megismerése,
- a gyermekek önálló munkavégzésének támogatása a túlvédés és az aktivitás fékezésének elkerülésével.

V.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A Lépésről-lépésre programban az óvodapedagógus által felajánlott tevékenységek rendszeres, módszeres, műveltségtartalmat, közvetítő szerepet töltenek be.

A felajánlott tevékenységek és játéktevékenységek ugyanabban a tevékenységközpont-rendszerben folynak.

A felajánlott tevékenységek variációi:

- 1) Kötelező, nagycsoportos formában szervezett mozgásfejlesztés. Vegyes életkorú csoportban a nagyok részére kötelező, a kisebbek részére koruknak megfelelő formában.
- 2) Kötelezően választható tevékenységek:
Több tevékenységközpontban felajánlott lehetőségből a döntés kötelező a választás szabad.
- 3) Választható tevékenységek:
Dominánsan ezt alkalmazza az óvodapedagógus a szabad játék határain belül, annak zavarása nélkül a spontán helyzeteket felhasználva.

A felajánlott tevékenységek általános jellemzői a gyermekek szempontjából:

- a választás, döntés lehetőségét biztosítva feladattartásra nevel,
- a tevékenységbe ágyazott műveltségtartalom integráltan vagy projektek keretében kerül megközelítésre,

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

- a gyerekek a cselekvés, tapasztalás szintjén ismerkednek meg a problémákkal és a személyes kontaktus, beszélgetés során tapasztalataikat elemi, fogalmi szinten is kifejezhetik,
- a gyermekek a felnőtt és a kortársak mintájának utánzásával, valamint felfedezéssel, kísérletezéssel, szándékos figyelem és bevonás aktivizálásával játékosan, a sajátos nevelési igényű gyermekek másságát elfogadó környezetben tanulnak.

A felajánlott tevékenységek jellemzői az óvodapedagógus szempontjából:

- tervszerű, átgondolt, de a gyerekek által formálódó, változó, kreativitásukkal gazdagodó tevékenységekben érvényesül a nevelés kultúráközvetítő szerepe,
- a tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, sok érzékszervét foglalkoztató, a sajátos nevelési igényű gyermek szükségleteit is kielégítő tapasztalás lehetőségének biztosítása.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre. Az egész nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, a szabad játékot tiszteletben tartó felajánlott tevékenységekben valósul meg. A program szellemiségétől távol áll a direkt kényszerítő megoldás. Az óvodapedagógus a felajánlott tevékenységekben tekintettel van az egyéni szükségletekre, a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődési ütemére, az eltérő érdeklődésre és növekvő időtartamú csoportos foglalkozások keretében valósítja meg a fejlesztést.

A témaprojektekben helyet kap a szlovák nemzetiség hagyományából adódó műveltségterületek feldolgozása is.

VI. A tevékenységek tartalma

A Lépésről-lépésre óvodai program a gyermekek „koherens világképének” kialakítása érdekében integrálja a műveltségterületet. Az integrálás, vagy nevezhető „projekt-rendszer”-nek is, azért hatékony az óvodai nevelésben, mert a tevékenység, a tapasztalás szintjén kerül sor a probléma összefüggéseinek feltárására. A komplex témakörök a gyermekek eltérő megfigyeléseiből, felismeréseiből következően több oldalról közelítik meg a feldolgozás hosszú folyamatában, alakítva, gazdagítva azokat. A tevékenységeket a gyermekek érdeklődése, tapasztalatai, a sajátos nevelési igényű gyermekek szükségletei befolyásolják. A projektek hatással vannak a szabad játék témáira is. A felajánlott tevékenységek gyakran gazdagítják a szabad játékot. Ötlettel szolgálnak, inspirálnak, közös élményforrást jelentenek a további, gyermekek által kezdeményezett tevékenységekhez. A tartalom hordozói azok a tevékenységek, amelyeket a gyermekek vagy az óvodapedagógus kezdeményeznek. Ezeknek a színterei a kötelező mozgásfejlesztés kivételével az óvodai csoportszoba tevékenységközpontjai és a külső világ. Alkalmanként egy-egy érdekesebb projekt feldolgozásában a szülők is bekapcsolódhatnak. A tevékenységekben a teljes személyiségre kell hatni, az egyoldalú intellektuális fejlesztés elkerülése érdekében. Az óvodapedagógus a felajánlott tevékenységekben tekintettel van az egyéni szükségletekre, a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődési ütemére, az eltérő érdeklődésre és növekvő időtartamú csoportos foglalkozások keretében valósítja meg a fejlesztést.

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

A szlovák anyanyelvi nemzetiségi csoportban az óvodai élet napirendjében, így a különböző tevékenység tartalmak folyamatában a gyermekek fejlesztése két nyelven folyik: magyar és szlovák nyelven.

VI.1. Az irodalmi nevelést megalapozó mesélés, verselés, mondókázás

Az irodalmi nevelést megalapozó mesélés, verselés, mondókázás sokféle tevékenységhez spontán kapcsolódik, a gyermekek kezdeményezéseire, vagy az óvodapedagógus ösztönzésére. Ez utóbbi kezdeményezett helyzet, amely lehet választható, a gyermek fejlettségétől, a sajátos nevelési igényű gyermek szükségleteitől függően, vagy a családi háttér hiányait ismerve, alkalmanként az egész csoport számára felajánlott tevékenység (mesehallgatás).

A mondóka, a vers, mozgásra ösztönzi a gyermeket. A mélyebb érzelmi megközelítés elérése érdekében az improvizálást segítő óvodapedagógus erre is példát adhat. Programunkban a gyermekek által alkotott mesék, elbeszélések, egyénileg és közösen készített mesekönyvek fontos szerepet töltenek be.

Ezek természetesen nem helyettesíthetik a népi, klasszikus és kortárs irodalmi, valamint a szlovák verseket és meséket.

A szlovák nemzetiség kultúr kincséből és az anyanemzet kultúrájából tudatosan felépített tematika szerint folyik, a természetes nyelv ápolása és a kisebbségi identitástudat megalapozása.

A szlovák irodalmi nyelvvel a gyermekek szlovák nyelvi meséken, mondókákon keresztül is ismerkednek.

VI.2. Az ének-zenei nevelés, énekes játék, gyermektánc tartalma:

Óvodánkban az ének-zenei tevékenység a legkedvesebb a gyermekek számára. Ez természetes is, hiszen a zene, a tánc része az életüknek.

A nap bármely szakában, időtől és helytől függetlenül táncolják a családból hozott néptánc motívumokat. Többen is képesek már ilyen zsenge korban a nemzetiségi kultúra archaikus, speciális táncmozdulatait kifejezni. A szlovák nemzetiségi csoport hagyományápoló tevékenységében nemcsak a szülők, hanem az Észak - magyarországi régió társintézmények is segítséget nyújtanak. Ilyen formában már életszerűen valósul meg a nemzeti kulturális hagyományok átörökítése.

A globális zenei tevékenységekben, amelyekben elsősorban a közös mozgás, éneklés jelenti a legnagyobb élményt, nem az analízáló zenei nevelés dominál. A gyermekek az anyanyelvhez hasonlóan élik meg a zenét, mint a hangulatok, érzelmek, a jó közérzet fontos kifejezőjét. A projekt rendszerben elválaszthatatlan a tevékenységtől a gyermekek asszociáció által kezdeményezett ének, énekes játék, és az óvodapedagógus által felajánlott lehetőség. Ez utóbbi kötelező, illetve választható formában is felajánlható.

Az ének-zenei nevelés feladatai:

A készségek fejlesztése a mozgás -hang - szöveg összekapcsolásával, sok zenei élmény nyújtása és az éneklés ösztönzése.

A zenei élmény nyújtásába bekapcsolunk zenéhez érőt, zenét művelő szülőket, nagyobb testvéreket.

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

[Honlap:www.miovi.hu](http://www.miovi.hu)

Fontosnak tartjuk a zenei kreativitás fejlesztését, amelyet az improvizációk támogatásának segítünk. A zenei hallás, ritmus és formaérzék-fejlesztés, a beszédhanggal való játékok, a környezet hangjainak megismerése és felismerése, a játékos képességfejlesztés, a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése, az óvodapedagógus mintaadásán túl az átgondolt tervezéssel válik tudatos személyiségfejlesztő tényezővé.

VI.3. A vizuális nevelés, az rajzolás, festés, mintázás kézimunka, kézművesség

Programunkban sokszínű lehetőséget biztosítunk a vizuális nevelés részterületeinek gyakorlására.

Az anyaggal való játék öröme, az alkotás élményét megélt gyermek számára nem az eredmény, hanem a tevékenység a fontos. A tevékenységnek van ugyan kézzel fogható, látható eredménye, de ennek értékelése csak a megerősítés, ösztönzés szándékával történik.

Az óvodapedagógus szerepe ezekben a tevékenységekben is meghatározó.

A vizuális hatásmód befolyásolása, az önkifejezés technikáinak bemutatása, a műalkotások megismerésének szervezése, a sajátos nevelési igényű gyermekek tapintatos fejlesztése, az óvodapedagógus feladata.

A szülők bekapcsolására is lehetőséget teremtünk a környezetalakításban, a kézműves tevékenységek bemutatásában.

A gyermekek munkáinak megbecsülését szolgálják a kiállítások, és felhasználásuk a környezet szépítésében.

A csoportszoba színvilágának megteremtésében a mértéktartás és a harmónia a meghatározó számunkra. Fontosnak tartjuk, hogy tükrözze az évszakokat, a gyermekek speciális érdeklődését, a játéktevékenység témáinak alakulását.

A szlovák kultúr kincs népi motívumait megjelenítjük a díszítő munkában és a kézi munka területén.

VI.4. A mozgásfejlesztés tartalma

Óvodánkban az egészséges életmódra nevelés, a testi fejlődés elősegítése érdekében a legfontosabb terület a koordinált mozgás fejlesztése.

A mozgásfejlesztést a helyi sajátosságainknak megfelelően valósítjuk meg. Intézményünkben a mozgásfejlesztés színtere a csoportszoba, a szabad tevékenységközpontok és az egész évben rendelkezésre álló, nagy mozgásteret biztosító udvar.

A gyermekek igényeinek megfelelően, az óvodapedagógus döntése alapján naponta szervezett, kezdeményezett a mozgásfejlesztés.

A heti tervben minimum két alkalommal kötelező mozgásfejlesztés szerepel, és két alkalommal mozgásfejlesztés szabályjátékokkal a mindennapos rövid játékos mozgásfejlesztés mellett.

A mozgásfejlesztő szabályjátékok eszköztárát bővítjük a szlovák kultúra hagyományában fellelhető játékeszközökkel, és a szülők közreműködésével készült eszközökkel.

A mozgás játékblokkok anatómiai – élettani szempontokat érvényesítő rendszerre épülnek.

Tartalmai: a természetes mozgások, mozgásos játékok, prevenciós gyakorlatok szerekekkel, kézi szerekekkel és az udvari felszerelések, terepviszonyok kihasználásával. A gyerekek mozgásigénye és készsége eltérő, ezért

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

Differenciálunk:

Az időtartamban, a mozgástempóban, mennyiségben és minőségben, külön figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek mozgásfejlesztésére.

Fejlesztjük a testi képességeket: az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás).

Fejlesztő tevékenységünk megfelel az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában meghatározott részfeladatoknak:

- természetes mozgás fejlesztése,
- testi képességek fejlesztése,
- teherbíró képesség és az egyes szervek teljesítőképességének fokozása,
- motoros képességek fejlesztése,
- téri tájékozódás fejlesztése (térpercepció),
- a személyiség akaratú tényezőinek formálása.

VI.5. A külső világ tevékeny megismerése

Programunkban egyik kiemelt feladatunk: a tárgyi feltételek biztosítása a gyermekek tapasztalatszerzésében.

Ezzel összefüggésben valósítjuk meg az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott, gyermeki aktivitásra és érdeklődésre épülő, természeti -emberi-tárgyi környezetről szerzett tapasztalatok interiorizációját.

A valóság felfedezésének folyamatába illeszkedik másik kiemelt feladatunk: a természethez, az emberi alkotásokhoz fűződő pozitív érzelmi viszony, a környezetvédelem, az értékek tudatos megőrzésének tudatosítása.

A helyi néphagyományok, szokások megismerését bővítjük a szlovák nemzeti kultúra értékeinek feltárásával.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek. Minden szituációban, tevékenységben adottak a lehetőségek a matematikai tapasztalatok szerzésére. A kezdeményezett helyzetek, konkrét tevékenységek, amelyben a gyerekek az óvodapedagógus támogatásával és segítségével felfedezhetnek, próbálkozhatnak, kísérletezhetnek, alkalmasak az azonosságok, különbségek felismertetésére, a sorba rendezésre, matematikai művelet végzésére.

A matematikai megismerés tartalma:

- tájékozódás a térben, a téri viszonyok ismerete,
- személyek, tárgyak összehasonlítása, válogatása, osztályozása, összemérése és számlálása a tevékenységekben,
- sorba rendezés,
- mérések, becslések, mérőeszközök alkalmazása.

A műveltség-tartalom integrált megközelítéséből következően a gyermekek minden tevékenységének lehet matematikai tartalma, melyek értelmezése során figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek tapintatos fejlesztésére is.

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

VII. Az óvodai élet, a tevékenységek szervezeti keretei, a tervezés

Az óvodapedagógus döntésétől függ – az egyéni eltérések, életkori jellemzők ismeretében – a felajánlott tevékenységek formáinak a megválasztása.

A felajánlott tevékenységek háromféle szervezeti keretben folynak:

- 1) Választható tevékenységek
Egyidőben többféle tevékenységből lehet választani.
- 2) 2., Kötelezően választható tevékenységek
maximum 35 perc
- 3) 3., Kötött mozgástevékenység: minden nap, minden csoportban spontán és/vagy, szervezett formában

A gyermekek a tevékenységeket egyénileg vagy mikro csoportban végzik.

A tervezés hosszabb távú komplex tervre és rövidebb napi és heti rendre, heti tervre, napi tervre bontható. A hosszabb távra történő tervezés a gyermekek komplex fejlesztésére irányul. Magába foglalja a személyiség teljes vertikumának fejlesztését, minden képességet érintve, az egyén szükségleteire, a sajátos nevelési igényű gyermekekre tekintettel, valamint a gyermekcsoport életterét jelentő tevékenységek, csoporthagyományok, események tapasztalások közös élmények szervezésének feladatait.

Hosszú távú tervezés formái:

1., Nevelési terv

melyet 2 féléves intervallumra készítünk.

Ez a terv tartalmazza a gondozás és közösségi élet tevékenységeit, szokásait és az ezekhez kapcsolódó szervezési feladatokat.

2., Projekt

A projekt időtartamát, témáját, az óvodapedagógus határozza meg, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait, érdeklődési körét, felfedezési vágyát a természeti és társadalmi környezet gazdagságait, s a gyermekek témákhoz kapcsolódó tapasztalatait.

A projekt választás során az óvodapedagógus közvetlen tapasztalásra és élményszerzésre alkalmas tevékenységet tervez, s közben kézzel fogható konkrét tárgyakat használ a problémamegoldó képességek, kritikai gondolkodás és a fogalmak mélyebb megértése fejlesztésére.

Átfogó nevelési tervet alkalmaz, amely a fejlődés minden területét, a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztési lehetőségeit egyaránt figyelembe veszi.

A szlovák anyanyelvi nemzetiségi csoportban a tervező munka két nyelven történik: magyarul és szlovákul.

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

A tevékenységek időkeretei: a napirend és a heti rend.

A napirendet a stabilitás és a rugalmasság jellemzi.

A rugalmasság vonatkozik a reggelizés módjára, az eltérő egyéni alvásigény figyelembevételére, a gyermek alapvető biológiai szükségleteinek rugalmas kielégítésére.

Az évszakhoz igazodó napirendben az időkeretek rugalmasan alakíthatók.

Napirend az életkori összetételtől függően.

A heti rend:

A heti rendben a napirendhez hasonlóan vannak visszatérő stabil, a rendszerességet, a szokásokat erősítő tevékenységek, ugyanakkor lehetőség van az óvodapedagógus döntése alapján a rugalmasságra.

A heti rendben életkortól függően naponta biztosítjuk a rendszeres mozgásfejlesztést. A keret és az időtartam változó.

A vegyes összetételű csoportban a nagyok kötelezően választható, differenciált tevékenységei a kisebbek számára önként választható lehetőséget jelentenek.

A választható és / vagy kötelezően választható tevékenységek a személyi feltételektől függően 2-3 féle tevékenységközpontban kezdeményezhetők. A gyermekek választásai, a résztvevők fejlettsége, sajátos nevelési igénye alapján, valamint a tevékenység jellegétől függően dönti el a pedagógus hol van közvetlen részvételére szükség.

A gyermekek fejlődésének és fejlesztésének regisztrálása

A hosszabb távú tervezés része: **a gyermeke egyéni fejlődését nyomon követő naplól/Személyiség napló**

A személyiségnapló megfigyelési szempontjai a teljes személyiségre, minden képességre és fontosabb részképességekre irányulnak. Segít abban, hogy az óvodapedagógus megállapíthassa a gyermek erősségeit és a gyengébb pontjait, regisztrálhassa a fejlődést.

A személyiségnapló vezetése folyamatosan történik a gyermek óvodába lépésétől a beiskolázásáig.

Kitöltésének módszere: megfigyelés – spontán tevékenységekben – játékos feladatokban és egyéb szervezett tevékenységekben.

Személyiségnapló kiegészítői: a gyermek munkái.

Személyiségnapló mintát lásd az **1. Sz. Mellékletben**.

A Csoportnapló – nevelőtestületünk által kifejlesztett, elektronikusan előállított, a Helyi Pedagógiai Program –cél, - feladat és tevékenységrendszerére épülő dokumentum, melynek tartalma teljes mértékben megfelel a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési –oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról jogszabály 91. §. 1-3. pontjában meghatározott kötelező tartalomnak.

VIII. Családok bevonása az óvodai életbe

Helyi óvodai programunk alappillére a családok bevonása az óvodai életbe.

A hagyományos családmodell megváltozott. A kétkeresős családmodell már nem jellemző a családokra. A megváltozott otthoni családi légkörben a válások, különélések száma növekszik.

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

szik. Az otthoni légkör gyakran okoz a gyermekekben elfojtott feszültséget, szorongást. Az ilyen családi légkör miatt fontos, hogy a gyermek az óvodában kapja meg a melegséget, biztonságot / óvó, védő, ellátó funkció előtérbe helyezése /.

Az óvodapedagógus kellő tapintattal és körültekintéssel – a gyermek érdekeit szem előtt tartva – segíti a családokban a szülőket, hogy szülői feladataikat minél eredményesebben végezhessék.

Az óvoda pótolhatatlan, mással nem helyettesíthető funkciója: a családi nevelés kiegészítése, a speciális, kortárs kapcsolatban történő szocializálás.

Az óvoda nyitottsága lehetővé teszi, hogy a családokban meglévő értékek felszínre kerüljenek. A kisgyermek rajongva szereti a szüleit. A szülővel szemben az óvodapedagógusnak nem lehetnek előítéletei.

A gyermek fejlődéséről az óvoda köteles a szülőket rendszeresen informálni. A szülőknek jogaik vannak, s azokat a gyermekek érdekében érvényesíthetik. A szülőkre vonatkozó kötelességeket az óvoda Házi rendje tartalmazza.

A családok sokféleségéből következően szokásaik, kultúrájuk, szükségleteik is eltérőek.

Az óvodának lehetőséget kell adnia arra, hogy a gyermekek megismerkedjenek saját kultúrájukkal és az ehhez kötődő hagyományokkal (szlovák nemzetiségi hagyományok beépítése a nevelő-fejlesztő munkába).

Több generációs családok esetében a nagyszülők is képviselhetik a családot, gyermekkori élményeik felidézésénél, tárgyi, kulturális, gyermekjáték hagyományainak továbbadásával erősíthetik a családi kapcsolatokat, gazdagíthatják a gyermekek érzelmeit.

Az óvoda különféle programokkal betölti a kultúra közvetítő és kultúra teremtő szerepet is, segíti a kis településrészt, a civilszerveződéseket, mely által az itt lakó emberek megélhetik azt a közösségi élményt, amely erősíti identitástudatukat, nemzetiségi énképüket.

A család óvodai életbe való részvételének sokféle lehetősége van:

- családi szoba működtetése előadások, tájékoztatások városi rendezvényekről, lehetőségeiről, Klub-programok, könyvek és játékok kölcsönzési lehetőségei),
- óvoda újság megjelentetése,
- hírlevelek kiadása,
- szükség szerint családlátogatások,
- szülői megbeszélések útján.

A szülőnek lehetősége van arra, hogy alkalmanként, előzetes megbeszélés alapján gyermeke csoportjában besegítsen a szervezési és gondozási feladatokban.

Az együttes tevékenység során a szülők sok információt szereznek gyermekeikről, az óvodában folyó nevelési-fejlesztő munkánkról, s maguk is gazdagítják személyiségükkel a csoport életét.

Az óvodapedagógusok szakmai felkészültsége, a törvények, az óvodai dolgozók felelősségérzete garancia arra, hogy az együttműködésben képesek eldönteni, melyik megoldás a hatékonyabb, kit lehet bevonnani az óvodai életbe.

IX. Együttműködések, külső kapcsolat

Team munka az óvodában.

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

Az óvoda rendszerként működik és azért, hogy funkcióit zavartalanul érvényesíteni tudja a gyermekek érdekében, minden tényező működését össze kell hangolnia. Az óvoda területén a team-ben dolgozók harmonikus együttműködésére van szükség. Az óvodapedagógusaink szakképzett munkatársa a dajka néni, aki a gondozásban, szervezésben és egyéb tevékenységben mint a gyermekek számára. Az individualizáló nevelés személyes kontaktusokra épül, amelyre akkor van lehetőség, ha 5-6 gyermekre jut időnként egy felnőtt. Ez az óvónők és a dajka egyenlőtlen munkaidő beosztása mellett oldható meg, alkalmi szülők bevonásával.

Együttműködések, külső kapcsolatok:

Ez a fejezet részletesen kidolgozott az integrált Helyi Óvodai Nevelési Program 1. sz. mellékletében

X. Gyermekevédelemmel összefüggő feladatok

Ezen fejezet részletesen kidolgozott az integrált Helyi Nevelési Programjának I. fejezetében.

XI. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Ezen fejezet részletesen kidolgozott az integrált Helyi Óvodai Nevelési Program III. fejezetében